

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVI ČAS

Uredništvo in upravnštvo v Koparjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnštva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—

za pol leta K 72.—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—

za en mesec K 12.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Občina in zidanje malih stanovanj.

Država določi z zakonom le glavne smernice socialne politike v stanovanjskem vprašanju, naloga pokrajinske samouprave in samouprave občin pa je, da načrt izvedejo do podrobnosti. Nova stanovanjska naredba je v tem oziru napravila dober korak naprej: določa namreč, da so mestne občine z nad 10.000 prebivalci primorane zidati mala stanovanja, v prvi vrsti za svoje uslužbenke. Ako preizkusimo to zdravo določbo samo z ozirom na našo Ljubljano, nam postane jasno, da imajo lahko tekem enega leta in pol vsi magistratni uradniki zdrava družinska stanovanja, v izpraznjena pa bi se naselili ubogi vojašniki in brezstanovanci. Izgledi so tem boljši, ker je sedaj mestna uprava v rokah strank z več ali manj socialno-gospodarskimi programi. Ako se osnuje občinska komunalna banka, bo mestna občina poleg drž. podpore prav lahko šla na delo iz bančnega čistega dobička. Če nese kapital iz mestne hranilnice profit »Jadranski«, ga bo lahko tudi »komunalni«. Ako že občina ni hotela izrabiti trga »Tabor« za drevored in ljudsko igrišče, bi ji bil prišel prav sedaj kot stavbišče za mestno hišo. »Sokol« in njega podporniki so občino z ropom trga »Tabor« mestu v socialnem oziru oškodovali za stotisoč kron. Kje je bila dalekovidnost?

Načrt nove naredbe odreja dalje, da so občine dolžne odstopiti svoja stavbišča, ki ne prihajajo v poštev za zgradbo občinskih ali drugih javnih poslopij ali zavodov, ljudem, ki imajo po tem zakonu pravico zidati mala stanovanja. Pri starem občinskem svetu se je delalo ravno nasprotno: Take parcele so se pod ceno prodajale zasebnim spekulantom in celo parcele, ki so bile nalašč ustvarjene za zidanje javnih poslopij. Spomnimo se samo na zadevo šole na Prulah! Ta naredba take gorostasti naravnosti onemogoča.

Pomembna je sledeča določba, ki iz gleda na prvi mah prav centralistično-politijsko, a je skozinsko socialno pravična in za današnje razmere popolnoma na mestu: Postavlja se za pravilo, da se nezavisno od predpisov občinskega zakonika daje mestni svet v zakup in to po najnižjih cenah ter na 90 let. Ako bi občina osebi, ki je izpolnila pogoje za pridobitev občinskega posestva, iz neosnovanih razlogov ne hotela dati sveta, se sme prošilec pritožiti na min. za soc. politiko, ki občino prisili (!), da izpolni svoje zakonite obveznosti. Cisto možno je namreč, da zavlada v tej ali oni občini reakcionarno-kapitalistični občinski svet, ki bi prav nič ne upošteval novih socialnih zahtev sedanjega časa. V tem slučaju je načelo prisilne državne intervencije proti občini v splošno družabno korist popolnoma na mestu. Ta določba torej ni niti najmanj policijskega značaja v sedanjem smislu — kot bi iz gledala morda spočetka — marveč vsebuje čisto zdravo socialno načelo. In to je prav!

Kakor je gotovo, da so gornji načrti lepi in pravi, tako gotovo bo šepala njih udeležitev v javnem življenju ob nezmožnosti upravnega centralizma. Pač predobro nam je znano, da je službena pot iz Ljubljane v Belgrad mnogo daljša kot peš pot krog sveta; zato smo prepričani, da bo šele samouprava posameznih dežel, v kateri bo socialna politika prepuščena samoupravnim organom, izrekla končno besedo in zapisala zadnji in tudi ozdravilni recept mizeriji, ki se imenuje stanovanjska. Ali bo to prišlo potom nadvlade avtonomistov, ali bodo sedanji centralisti odprli oči, je vseeno. Jedro teh določb je zdravo. Treba je, da g. minister Kukovec ob njem vstraja. V svoji stranki bo naletel na strašen odpor, če ga bo zlomil, bo močan. Zdi pa se, da bo odpor močnejši ko g. minister.

Jos. Kremen.

KRALJ TUDI PODPISAL POSOJILO.

Zagreb, 3. oktobra. »Riječ« poroča iz Belgrada, da je kralj Aleksander določil, da se v njegovem imenu podpiše 420.000 dinarjev investicijskega posojila.

Število ministrov naj se zmanjša!

Ministrov bo 12.

Belgrad, 3. oktobra. Na današnji seji pododbora zakonodajnega odbora, ki ima nalogo izdelati zakon o osrednji upravi, je podal minister za konstituanto Trifković kratko izjavo o motivaciji zakona s strani vlade. Rekel je, da stoji vlada na stališču, da se zmanjša število ministrstev, da se tako zniža proračun. Na seji se je poleg tega tudi izpremenil prvi člen zakona tako, da je prišla v besedilo namesto besede »država« beseda »kraljevina«. Nadalje se je sklenilo, da ostaneta ministrstvo za narodno zdravstvo in ministrstvo za socialno politiko še nadalje dve ministrstvi. Prihodnja seja pododbora bo jutri.

Belgrad, 3. okt. Danes od 9. do 12. je bila seja ožjega odbora, ki razpravlja o načrtu zakona o civilni upravi in državnem svetu. Razpravljalo se je o načrtu zakona glede civilne uprave. Obravnavalo se je o členu 1., ki predvideva 12 ministrstev.

Zivahna diskusija se je razvila pri vprašanju ministrstva za vojno in pomorico, ker so nekateri člani zahtevali, da naj se ustanovi mesto tega ministrstva dva re-

sorta: ministrstvo za vojno in ministrstvo za pomorico. Končno se je sklenilo, da tvorita obadva resorta eno ministrstvo.

Ministrstvo za javna dela bo dobilo poseben oddelek iz resorta ministrstva za vede.

Pri obravnavanju ministrstva za promet, za pošto in brzojav je ostal v manjšini predlog, da se ta dva resorta odvojita. Ministrstvo za promet bo odvzeto pomorsko brodarstvo, ki bo dodeljeno ministrstvu za trgovino.

Poljedelskemu ministrstvu bo odvzet pomorski ribolov in dodeljen ministrstvu za trgovino, agrarna reforma pa je prenesena v kompetenco poljedelskega ministrstva.

Načrt vlade predvideva za socialno politiko in zdravstvo eno samo ministrstvo, dočim je odbor na predlog Kurbegovića odločil, da obstajata ti dve ministrstvi še nadalje kakor doslej.

Prihodnja seja bo jutri ob 9.30. Na njej se bo razpravljalo še nadalje o osrednji upravi.

Naše meje z Albanijo.

Belgrad, 4. oktobra. (Izv.) Včeraj se je ministrski svet na svoji seji bavil z albanskim vprašanjem, o katerem se je razpravljalo na zadnjih sejah Zveze narodov v Ženevi, vendar pa se definitivno ni rešilo, temveč bo končno rešeno na sestanku predsednikov antantnih vlad. Pri Zvezi narodov je zastopal naše stališče Spaljković in to ne ravno z dobrim uspehom, dočim se je albanskim delegatom s pomo-

čjo italijanske diplomacije posrečilo, da se vprašanje ni rešilo v našem smislu. Ministrski svet je sestavil noto, ki jo bo odposlal poslanikom, ki se v kratkem sestanejo. Kljub temu, da italijanski časopisi najostreje pobijajo naše stališče v tej zadevi, je upanje, da bo vprašanje albanskih meja napram Jugoslaviji rešeno nam v prilog.

Radikalci in demokracija.

Zagreb, 3. oktobra. »Riječ« poroča, da se bodo pogajanja med demokrati in radikalci nadaljevala. Obstajata dve kombinaciji: da se sestavi medstrankarski parlamentarni odbor, ki bo reguliral ukazna vprašanja in, da se ustanove pri ministrstvih mesta državnih tajnikov, in sicer na ta način, da dobi minister-radikalci za tajnika demokrata in obratno. List piše, da je ministrski predsednik Pašić končnoveljavno opustil svojo namero potovati v inozemstvo. Ministrski predsednik bo obvestil kralja o notranji in zunanji politiki države najbrže pisemno.

Belgrad, 4. oktobra. (Izv.) Po dolgih razpravah v demokratskih in radikalnih vodilnih krogih stoji vprašanje nadaljnje koalicije med obema strankama še vedno nerešeno in še vedno ni izdelan program delovanja Pašićeve vlade v zakonodajni skupščini. Govori se, da se bo program

sestavil na enem prvih sestankov delegatov obeh strank. Na tem sestanku se bo tudi končno odločilo glede rekonstrukcije kabineta, ki se bo gotovo izvršila. V demokratskih krogih se govori, da so pripravljeni prepustiti notranje ministrstvo radikalcem, zahtevajo pa v tem slučaju zase ministrstvo zunanjih del — kot njihov kandidat za to mesto se imenuje dr. Ilija Šumenković — in ministrstvo agrarne reforme. Upajo, da bi na ta način tudi zadovoljili radikalce iz Vojvodine, ki so v svoji znani resoluciji zahtevali notranje ministrstvo za radikalce.

Vprašanje Gor. Šlezije pred rešitvijo.

Berlin, 3. okt. »Berliner Tageblatt« poroča iz Londona: Po vesteh, ki so došle semkaj, je sklenil svet zveze narodov objaviti svojo končnoveljavno odločitev v vprašanju Gorenje Šlezije dne 11. novembra 1921.

Skopuh.

Spisal Henrik Conscience — prevel M. J. (Dalje.)

»Ali ne vidiš? Denarja ji bo dala!«

»Ah da, ono, kar je ravnokar zaslužila pri gostilničarki, ko je šivala otroške obleke. O, ta Cecilija! Vse, kar prisluži, razda. Naj bi vedel to njen stric!«

»Kaj se pečaš s takimi stvarmi, Vana? To nam nič mar.«

»No, no, saj sem izpovedala le kar mislim!«

Medtem pa se je Kaet zahvalila materi Ann za njen gostoljubni sprejem.

Cecilija se je še enkrat nasmehnila Bartu, kar je ta takoj razumel in nato se je poslovila od vseh, želeč jim nasvidenje popoldan. Prijela je za roko revno deklico in skupaj s Kaet zapustila prijazno hišo.

Kakih sto korakov so že šli, ko so še vedno molčali. Na koncu pešpota je Cecilija — pazno se ozirajoč na okoli, v zatlišu nekaterih hrastov — vprašala ženo s prijaznim glasom:

»Vam je ime Kaet Melsens, ali ne?«

»Da, ljuba deca,« se je glasil odgovor, »moj ranjki je v svoji mladosti stanoval pri Vašem očetu.«

»Vem, vem, Kaet, In ali vam ni nič«

sar pripovedoval o tem, kar se je takrat pri nas zgodilo?«

»O pač, o nekem velikem požaru, od česar so postali njegovi prsti na levi roki mrtvi in se skrivili.«

Cecilija se je za hip srepo ozrla v tla in je bila videti silno razboljena. Mala deklica se je sočutno polno ozrla na njo da bi jo razveselila in ji razmeglila žalostne misli. Vdova je bila nekoliko presenečena in je motrila Cecilijo brez besed. Črez nekaj časa je ta prišla svojo tovarnico za roko, rekoč: »Veste tudi, Kaet, da me je vaš ranjki mož z veliko nevarnostjo rešil iz onega požara? Da, da, brez njega, brez tega človečanskega Jana, bi bila jaz že zdavnaj prah in pepel.«

»Toda to bi na njegovem mestu tudi vsakdo drugi napravil. Ne bodite zato vznemirjena!«

»Ne, Kaet, radi tega nisem vznemirjena. Toda ob misli na vašega dobrega moža, bi za vaše otroke tako rada skrbela in jih rešila revščine, a glejte sama nimam sredstev.«

»Plemenito srce, ljuba deklica, je tudi dar za uboge in sicer najljepši dar.«

»Čujte me, žena — toda ne govorite o tem — vzemite teh sedem goldinarjev, a če pridete jutri z vašimi otroci k meni, vam bom še kaj dodala. Iz oblek, ki jih je nosila moja umrla mati, bom naredila oblek-

Brezposelnost na Angleškem.

London, 3. oktobra. Kakor poročajo listi, je današnja konferenca med Lloyd Georgeom ter industrijskimi in bančnimi izvedenci pojasnila položaj. Lloyd George je, kakor javljajo listi, prejel jako resna poročila o brezposelnosti in možnosti velikih demonstracij brezposelnih; takojšnja izjava o namenih vlade je sedaj potrebnejša kakor kdaj prej.

Pred novo vlado na Reki?

Zagreb, 2. oktobra. Večere poročila z Reke: Po vesteh iz Rima je sklenila italijanska vlada z Zanella sporazum, po katerem bi postal Zanella predsednik reške vlade, ki bi tvorila koalicijo Zanellovih pristašev in fašistov. V vladi bi imeli večino pristaši Zanelle. Ko bi bila vlada definitivno sestavljena, bi Zanella zopet poiskoval začetni pogajanja z Jugoslavijo glede baroške luke. Zahteval bi severni del luke Baroš za Reko.

Zakonodajni odbor.

Belgrad, 3. oktobra. Prva sekcija zakonodajnega odbora, ki ima nalogo proučevati naredbe finančnega ministrstva, je imela danes popoldne sejo, na kateri je referiral dr. Dulibič o organizaciji finančnega ministrstva, o državnih posojilih in o državnih posestvih. Vsi predlogi glede organizacije finančnega ministrstva so bili odgojeni dotle, dokler se ne sprejme zakonski načrt o centralni upravi. Uveljavljena je bila na seji nadalje naredba o začasnem upravnem sodišču za Hrvatsko in Slovenijo, naredba o organizaciji finančnih institucij na področju Bačke in Banata, naredba o organizaciji finančne kontrole, o 7 odstotnem investicijskem posojilu ter naredba, s katero se proglašata lastnina bivše Avstro-Ogrske za našo državno imovino. Pri razpravi glede uprave državnega posestva Belje je zahteval poročevalec dr. Dulibič, da se imenuje koreferent, za katerega je bil imenovan poslanec Sečurov. — Prihodnja seja bo v soboto, dne 8. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Zapadna Madžarska.

Dunaj, 3. okt. Uradno se poroča: Zadnjo noč so streljale mažarske tolpe na nas pri Brucku ob Litavi. Ustreljen je bil brambovec Kupp.

Budimpešta, 3. okt. Sinoči je dospela v zunanje ministrstvo nota entente, ki poziva mažarsko vlado, naj odpošlje v Italijo pooblaščenca. Sestanek mažarskih in avstrijskih pooblaščenecv se pa ne bo vršil v Rimu, ampak v Benetkah. Mažarska vlada je vzela poziv entente na znanje in obve-

ce za vaše male, da jim bo gorko. Mogoče najdem tudi za vas kaj. O, da bi mi pri tem pomagal tudi Bog!

Vdovo je to deklisko sočutje in usmiljenje tako ganilo, da je začela na glas jokati. Njene solze so pomogle deklisko roko, ki jo je nesrečnica poljubila in trepetaje govorila: »Ah, ljuba deklica, jaz sem bila tako nesrečna, da sem čestokrat že bila skoro ob razum in bi že umrla, če bi mi bilo usojeno. Toda kdo bi potem skrbel za te uboge črvičke? Toda dobrota vašega srca in vaše prijateljstvo sta me nekoliko odvrnila od mračnih misli in povzročila, da sem pozabila na bedo. O, kako goreče bom molila za vas in v svoji borni kočji bom s svojimi otroci na kolenih prosila, naj vas nebasa blagoslove in osrečujejo!«

»O, da bi bila bogata!« je zavzdihnila Cecilija.

»Bogata?« je odvrnila prosjakinja: »nekoč boste in sicer zelo bogata!«

»Motite se, Kaet. Tudi ljudje tako govore, toda tudi oni so v zmoti.«

»Ali ne boste dedinja stričevega premoženja?«

»Moj stric je reven, uboga dobra žena; hiša, ki v njej stanujemo in nekaj obresti — to je vse, kar ima.«

»Ne, ne, on ima mnogo, zelo mnogo čistega zlata. Moj mož je bil zidar in je

Širite „NOVI ČAS“

stila poslaniški svet, da bo poslala v smislu poziva svojega zastopnika k pogajanju v Benetke. Glede osebe mažarskega pooblaščenca pride v prvi vrsti v poštev zunanji minister grof Banffy.

Sopronj, 3. okt. Danes popoldne ob sedemnajstih je bil v uradnih prostorih šopronjske entitne generalne misije sestavljen zapisnik, ki je bil podpisan s strani Mažarske po kraljevem mažarskem pooblaščenju feldmaršallajtnantu Hegedüsu, s strani Anglije po generalu Gordonu, s strani Francije po generalu Hamelinu in s strani Italije po generalu Ferrariju. Objavljen je bil nato nastopni službeni akt: Mažarska vlada je izpolnila določbe trianon-ske pogodbe, ki se nanašajo na Zapadno Mažarsko, ker je izpraznila dotično ozemlje po načrtu medzavezniške misije v Sopronju, ki je bil aprobiran po poslaniškem svetu. Sopronjska medzavezniška generalna misija je poslala poslaniškemu svetu poročilo, da je kraljeva mažarska vlada izpolnila mirovno pogodbo. V skladu te okoliščine je padla tudi zadnja zapreka med Avstrijo in Mažarsko v zapadno-mažarskem vprašanju.

Budimpešta, 3. okt. Mažarski korespondenčni urad poroča: Danes se prične vojaška izpraznitev druge zapadno-mažarske cone. Na zahtevo medzavezniške generalne misije ostane še nekaj orožništva v dotičnem ozemlju v svrhu zagotovitve javne varnosti.

Sopronj, 3. okt. Vladni nadkomisar grof Szigray je zapovedal predstojnikom treh zapadno-mažarskih komitatu, naj obdrže do nadaljnjega svoja mesta. Grof Szigray se je odpeljal nocoj v Budimpešto, da poroča ministrskemu predsedniku o položaju.

Dunaj, 3. okt. Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, je italijanski minister za zunanje posle Della Torretta izjavil, da je pripravljen priti k posvetovanju v Benetke, da tako omogoči avstrijskemu zveznemu kancelarju udeležbo. Dan teh porazgovorov se še določi.

FAŠISTI NA TIROLSKEM.

Innsbruck, 3. oktobra. Listi poročajo iz Južne Tirolske, da se je podalo odposlanstvo mesta Bozna v Trient, da bi poročalo generalnemu komisarju Credaru o zadnjih napadih fašistov.

SPANSKA OFENZIVA V MAROKU.

Melilla, 3. oktobra. Španci so napredovali od Nadorja in so po energičnem delovanju artiljerije in letalskih bomb osvojili po ljutem boju močne sovražne postojanke.

PROMET RUSIJE Z NEMČIJO.

Moskva, 3. oktobra. Ljudski komisarjat za trgovino z inozemstvom je poslal prvi, 80 vagonov broječi transport sirovin v Nemčijo.

IZID VOLITEV NA ŠVEDSKEM.

Stockholm, 3. okt. Končni izid volitev v drugo zbornico državnega zbora je ta: social. demokratje so dobili 640.000 glasov, 93 mandatov (prej 75), konzervativci 454.000 glasov, 62 mandatov (prej

svoje čase mnogo delal v hiši vašega strica. V vsej vasi je le ena oseba, ki dobro pozna razmere pri vas, in to sem jaz!»

Cecilijo je to silovito osupnilo.

»Ne povem vam iz ošabnosti, toda po vsej pravici vam razkrijem, da vas smeni imenovati svojo — nečakinjo, kajti pokojna žena vašega strica je bila sestra matere mojega moža. Tako je na vseh; ta ima srečo, drugi nesrečo; in tako se raztresejo ljudje na vse strani za kruhom in konečno se ne spoznajo več.«

»Torej je ta ljubka mala z menoj v sorodu in sem jaz njena tetka?« je vprašala Cecilija in pobožala otroka.

»Da, to sorodstvo je na zelo široko razpredeno,« je odvrnila vdova, »in če bi vladala na svetu pravica, bi tudi jaz dobila del premoženja vašega strica. Toda Tis, ta hinavski in goljufivi svetoljuznik, on bo že preskrbel za to, da ne bo od naše strani nikdo ničesar dobil.«

»Moj stric je pravičen!« je rekla Cecilija. »Dasiravno je način njegovega življenja nekoliko čuden, je vseeno njegovo srce pošteno!«

»Ze vem, toda poznate li Tisa?«

Deklica jo je začudeno pokledala,

71), liberalci 332.000, 41 mandatov (prej 48), Kmetiska zveza 185.000 glas., 21 mandatov (prej 29), levičarski socialisti šest mandatov (prej 5), komunisti 7 mandatov (prej 2). Meščanske stranke so torej izgubile 24 mandatov na korist socialistov in komunistov.

STAVKA V PARIZU.

Pariz, 3. oktobra. Strokovna organizacija stavbnih delavcev v Parizu je sklenila stavkati, da prepreči znižanje mezd.

Politični dogodki.

+ **Nepriistranska priča.** Bivši ameriški poslanik v Berlinu J. W. Gerard je nedavno napisal razpravo o razorožitvi in trajnem miru. Na to razpravo mu je v zelo lepem in stvarnem članku odgovoril socialist Norman Thomas, ki dokazuje, da je resnična, popolna razorožitev in odprava imperializma ob sedanjem kapitalističnem gospodarskem sistemu popolnoma izključena. V podrobnostih navaja Thomas, da bi bil eden glavnih pogojev popolne razorožitve splošna odprava vojaške obveznosti, česar se Gerard v svoji razpravi ni niti dotaknil. Thomas piše: »Tukaj je Gerard izpustil nekaj, na kar ni opozorila nič manjša avtoriteta nego papež. V izjavi, ki je bila pripravljena v Vatikanu meseca avgusta 1917., ki pa ni iz političnih razlogov bila dana v javnost, je papež opozarjal, da obstoja glavni pogoj za razorožitev v odpravi »krvnega davka«, to je v odpravi obvezne vojaške službe.« — Thomas seveda ni kričal in po vsej priliki tudi ne futuristični pesnik, ampak resen in izobražen pristav socialističnega nauka, ki pa objektivno prizna vsak pošten trud za rešitev družbe iz okov kapitalističnega imperializma.

+ **Omniun Serbe in radikali.** Kakor poročajo iz Beograda, bo o umazani aferi »Omniun Serbe« interpelliral vlado v skupščini poslanec dr. Momčilo Ivanić. Ivanić je radikalec. Interpelacija bo pa v prvi vrsti prizadela Nikola Pašića, dasi ima skrivnice tudi med demokrati (za ponudbo reparacijske komisije sta pravočasno vedela tudi finančni minister Kumanudi in še neki drug demokratski veljak). Kakor kaže, radikalna stranka ni več voljna, iti za Pašićem skozi drn in strn.

+ **Bogataški patriotizem.** Naši demokrati vohunijo med našim ljudstvom, koliko podpisuje državnega posojila in denuncirajo duhovščino, češ da ne kaže dovolj vneme v agitaciji za to posojilo. Tu gre za žaljave novičke in pristradane prihranke malih ljudi, ki se oropajo vseh razpoložljivih sredstev, ako podpisujejo državno posojilo. Tu pritiskati in izsiljevati pod geslom patriotizma je pač krivično in kruto. Vse bolj bi se našim demokratom izplačalo patriotsko vohunjenje in moralni pritisk za podpisovanje državnega posojila med demokratskimi kapitalisti in bogataši — doma in v Beogradu. Vsak izmed teh državotvornih velmož bi mogel podpisati cel milijon ali vsaj lepe stotisoče, ne da bi se to njegovemu žepu kaj preveč poznalo. Ker je sedanja država urejena baš v prilog njihovim interesom in bo nedvomno velik del investicijskega posojila stekel nazaj v njihov žep, bi bili ti patrioti dvakrat dolžni z vso vnemo podpisovati državno posojilo. Toda kako je v resnici? Sam belgrajski »Balkan« ugotavlja pod naslovom: »Bogataši, ali vas ni sram?« — da so med podpisovalci izključno le ubogi mali ljudje: srednji trgovci, srednji posestniki, uradniki, delavci in drugi ljudje, ki svoje prihranke zaslužijo s trdim delom in si jih pritrjujejo takorekoč od ust. Bogatašev pa ni blizu! »Narod« in »Jutro« — pue!

+ **Kralj pride v Beograd** baje okrog 15. oktobra. Ta vest se pa nam ne zdi verjetna, ker jo beremo v — »Jutru«.

+ **Tudi »izvirno!«** Današnja izdaja »Jutra« ima tudi to-le »izvirno« vest, da trije člani klerikalnega poslanskega kluba hočejo izstopiti iz kluba in pristopiti k radikalom. Ker se »Jutrovcem« vsled radikalne poplave njihovih pristavev na Slovenskem sedaj noč in dan sanja o raznih »prestopih k radikalom«, je umevno, kako in kedaj je nastala ta »izvirna« Jutrova novica.

Dnevni dogodki.

— **Prijateljstvo petja.** Pevska zveza bo imela v nedeljo 9. t. m. občni zbor, s katerim bo združila pevske nastope raznih podeželskih zborov. Ob pol 10. uri bo sv. maša v frančiškanski cerkvi; peli bodo združeni pevski zbori. Po sv. maši bo predavanje in občni zbor v unionski dvorani; popoldan ob 2. uri pete litanije v frančiškanski cerkvi, ob 3. uri nastopi pevskih zborov posamič in skupno v Unionski dvorani. Vstopnina je izjemoma nizka. Vstopnice se dobivajo v Unionski trafiki.

— **Stavka v Trstu.** V Trstu je izbruhnila stavka celokupnega delavstva, izvzemši železničarje, ker so ladjedelnice odpustile na tisoče delavcev. Trst je brez vode (liter vode stane 10 lir), brez luči; trgovine so zaprte, tudi živil že primanjkuje. Delavstvo izjavlja, da hoče vztrajati do konca, dokler se lastniki ladjedelnice ne udajo. Baje hoče vlada rekvirirati ladjedelnice, če prej ne pride do sporazuma. Položaj je resen, posebno, ker je stavka razširjena tudi po drugih mestih Julijske Benečije. Baje so tudi karabinjerji nezadovoljni s položajem.

— **Izseljevanje v Ameriko.** Zagrebški ameriški konzulat naznanja, da bo izdajal vizum za potne liste v Ameriko samo še do 1. decembra t. l.; okrajna glavarstva sprejemajo prošnje za potna dovoljenja samo še do 20. t. m. Po 15. novembru t. l. se sploh noben izseljenec v Ameriko ne bo več pustil preko naše meje.

— **Razsvetljava na vlakih.** Zagrebška trgovska in obrtna zbornica se je bila obrnila na zagrebško železniško ravnateljstvo z vlogo, v kateri je prosilo, naj bi se na osebnih vlakih skoro zopet uvedla razsvetljava. Sedaj je navedeno ravnateljstvo zbornici naznanilo, da je dobilo na merodajnem mestu zagotovilo, da se razsvetljava v kratkem uvede na vseh osebnih in brzo-vlakih.

— **Napad na Mallyjev avtomobil.** Jan. Dobro iz Kovorja, Trdinov Janez mu pravijo po domače, je nedavno prišel s Petrom Praprotnikom in z drugimi kovorskimi fanti na Pristavo, kjer je začel Dobro brez vsakega poudarka na glavni cesti razsajati. Okoli 6. ure popoldne je privozil iz Kranja proti Tržiču avtomobil tovarnarja Mallyja iz Tržiča. V avtomobilu se je vozil Herman Mally s svojo ženo in rodbino. 6 oseb je bilo v avtomobilu. Dobro, kateri je še vedno razgrajal na cesti, je stopil na sredo ceste držeč v desni roki brovning z namenom, da bi bil ustavljen avtomobil. Šofer se pa ni oziral na Dobro in je vozil naprej in se je moral Dobro za to umakniti, nakar je raztogoten Trdinov Janez šestkrat streljal na avtomobil, toda na srečo ni nikogar zadel. Od 6 izstreljenih krogel je ena zadela avtomobil v zadnji del pod rob naslonjača. Vsled strelav so bile vse v avtomobilu vozeče osebe v smrtni nevarnosti. Dobro je med svojim razgrajanjem podrl na tla tudi Amalijo Vodnik s Pristave, katere se je močno pretresla. Dobro se je po izvršenem napadu izgovarjal, da je bil popolnoma vinjen.

— **Ukradena koruza.** Dne 29. septembra je neznani voznik ukradel posestnici Mariji Purkart iz Škofljice 3 vence koruze v vrednosti 300 kron.

— **Ukradene akeije.** Dne 1. oktobra je bilo v brzovlaku Dunaj—Zagreb ukradenih večje število delnic eskomptne banke v vrednosti 300.000 K.

— **Vlom v Malem Lipoglavu.** Na deželo se še niso vrnili tisti dobri predvojni časi, v katerih si lahko pustil hišo odprto, ko si šel od doma in ko si se vrnil nazaj, je bilo vse nedotaknjeno. To je skusil 2. t. m. gostac in krojač Janez Brovšek na Malem Lipoglavu. Šel je zjutraj med 6. in 7. uro k sv. maši, ko se je vrnil domov, je našel stanovanje odprto, ker so vlomili tatovi in mu odnesli blaga v vrednosti 2830 K; ravnotam stanujočo Marijo Skubičevu so pa oškodovali za 1930 K.

Naša društva.

d Kamna gorica. Delavsko bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne v združenem skladišču Anton Medvedovo igro v petih dejanjih: Črnošolec. Konec pred 6. uro. Vabimo.

d Šentpeterski Orel v Ljubljani vabi vse člane k prvemu rednemu fantovskemu večeru, ki bo v sredo ob 8. uri v prostorih Šentpeterskega prosvetnega društva. — Predsednik.

d Krekova prosveta. Zveza uradnic in trg. nastavljenk vabi vse svoje članice k predavanju, ki se vrši jutri ob 7. uri zvečer v Alojzijevešču. Sprejemajo se tudi nove članice. — Odbor.

Ljubljanski dogodki.

lj **Sestanek zaupnikov SLS za šolski okraj** se vrši nocoj ob 8. uri v knjižnični dvorani Jugoslovanske tiskarne, III. nadstropje. Vsi zaupniki in somišljeniki naj se gotovo udeležijo!

lj **Šentjakovski krajevni odbor SLS** ima sejo v sredo zvečer ob pol 8. uri v »Prosveti«. Pridite gotovo vsi!

lj **Pogreb Iv. Brenceta.** Včeraj popoldne se je vršil pogreb ustreljenega Ivana Brenceta iz Suhega bajerja. — Truplo so ob spremstvu velike množice ljudstva in zastopnikov oblasti pripeljali na kolodvor v Šiški, odkoder je bilo prepeljano z vlakom v Dovje. Tu so ga danes zjutraj položili k večnemu počitku v rodni zemlji. Na vojaškem strelišču je zapel nad pokojniško krsto pevski zbor »Ljubljane« dve žalostinki. Kakor nam poročajo, je bilo truplo pok. Brenceta v ilovnati zemlji še dobro ohranjeno, le glava je bila od strelav razbita in je razpadla.

lj **Šmrtna nesreča železničarja.** V nedeljo zvečer je na postaji Grosuplje povozil novomeški vlak vlakovodja Ruperta Radičnika. Ko je Radičnikov tovorni vlak pripeljal na postajo, je Radičnik kot vlakovodja skočil z vlaka, da ponese poslovne listine v pisarno. V tem je privozil novomeški osebni vlak, ki je Radičnika razmesaril tako, da je bil takoj mrtev. Z novomeškim vlakom se je vozila Radičnikova žena, ki seveda ni slutila, kaj se je baš v tem hipu zgodilo z njenim možem, očetom 6 nepreskrbljenih otrok. Radičnik je s svojo ženo stanoval v Šiški. — Žrtve vestnega izpolnjevanja svojega poklica!

lj **Mleko za Ljubljano.** Mestna mlekar na prične poslovati dne 5. oktobra. Polnovredno mleko s 3,50 odstotkov maščobe se bo razprodajalo sedaj v sledečih podružnicah mestne mlekarne, (ki so bile do sedaj privatne mlekarne): Josipina Brožič, Predškofijo št. 21; Katarina Pistotnik, Predškofijo št. 17; Katarina Kozole, Poljanska cesta št. 18; Ivana Vrh, Kopitarjeva ulica; Ana Cotman, Gradišče št. 10; Antonija Lotrič, Sv. Florijana ulica 7; Marija Arta, Kolodvorska cesta št. 159; Franc Svetel, Tržaška cesta št. 5; Josipina Eržen, Kongresni trg št. 19; Marija Meglič, Sodna ulica. Nove podružnice se bodo še ustanovile. Vse stranke, ki želijo, da se jim mleko donša v plombiranih mlečnih steklenicah na dom, naj to takoj pisмено javijo na mestno tržno nadzorstvo (magistrat) ali pa v eni izmed podružnic mestne mlekarne v Ljubljani. Mleko se bo donšalo po želji ob vsaki uri. Vsi javni in privatni zavodi ter restavracije naj naroče mleko direktno v mestni mlekarni, Vojaška ulica št. 10 (pri belgijski vojašnici). Vsi pogoji glede dobavljanja se akceptirajo.

r **Podmorski predor med Anglijo in Francijo.** Načrt, da se med Anglijo in Francijo pod morskim dnem napravi železniška zveza, je zopet na dnevnem redu. Občinski svet v londonskem predmestju Camerell je namreč sprožil misel, da naj bi se sedanja velika brezposelnost uporabila v uresničenje tega načrta. Občinski svet se bo obrnil na angleško vlado s predlogom, da se z deli za podmorski predor nemudoma začne.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Usakovrstno manufakturo in tkanine
po konkurenčni ceni.
Mestni trg 25. I.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38/I

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, ŠIBENIK.

Ekspozitura: BLED. - Interesna skupnost s: Sveopčo Zanatlijsko banko d. d.

v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.